UŞAQ İNKİŞAFI CƏDVƏLİ

valideynlər üçün yaddaş vərəqəsi

	Nitq bacarıqlarının tipik inkişafı	Oyun bacarıqlarının tipik inkişafı	Fiziki bacarıqlarının tipik inkişafı	Fiziki inkişafda narahatlığa səbəb ola biləcək göstəricilər
3 aya qədər	• Əmizdirmə zamanı yaxşı əmir və udur • Tanış səslər eşidəndə sakitləşir və ya gülümsəyir • Qığıldayır və ya başqa səslər çıxarır (ağlamaqdan başqa) • Başını səs gələn tərəfə çevirir	*Arxası üstə uzanan zaman:* • Hərəkət edən oyuncağı gözləri ilə izləyir • Sinəsi üstündə tutulan oyuncağa tərəf dartınır • İnsanın üzünə və ya oyuncağa baxmaq üçün başını orta xətt üzrə saxlayır	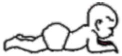 *Qarnı üstə uzanan zaman:* • Əllərinə dirənərək bədənini qaldırmağa çalışır • Başını qaldırır və saxlayır	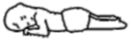 • Başını qaldıranda çətinlik çəkir • Ayaqları gərgin olur, az hərəkət edir və ya hərəkətsiz olur • Başı arxaya doğru dartınır • Əllərini yumruq şəklində saxlayır • Əllərinin hərəkətləri məhduddur
6 aya qədər	• Qığıldayan zaman samit səslər çıxarmağa başlayır, məsələn: "Də-də" • Başqalarının diqqətini cəlb etmək üçün səslərdən istifadə edir • Sıyıq və əzilmiş yeməklər yeyir	• Qarnı üstə uzanan zaman yaxında olan oyuncağa tərəf dartınır • Arxası üstə uzanan zaman oyuncağı bir əlindən o biri əlinə ötürür • Arxası üstə uzanan zaman ayaqları ilə oynamaq üçün əllərini uzadır	• Oturarkən tarazlığını saxlamaq üçün əllərindən istifadə edir • Arxası üstə uzanan vəziyyətdən qarnı üstə uzanan vəziyyətə keçir • Dəstəklə ayaq üstündə dayandıqda öz çəkisini ayaqlarının üzərinə sala bilir 	 • Kürəyi qövs şəklini alır • Başını qaldıra bilmir • Başını zəif idarə edir • Uşağı özünüzə tərəf çəkmək üçün onun əllərindən dartaraq düzləndirmək çətindir • Bədəni arxaya əyilir və ayaqları gərginləşir • Əlləri arxaya tərəf çəkilir • Ayaqları gərgindir
9 aya qədər	• Tədricən daha müxtəlif səs və hecalar tələffüz edir • Adlandırılan tanış əşyalara və insanlara baxır • Doğranmış halda olan qidaları yeyir	• Oturduqda butulkanı özü saxlayaraq su içir • Əşyanı iki əli ilə tədqiq edir • Bir neçə vərəqi birdən çevirməklə qalın kitabı vərəqləyir • Sadə oyun zamanı başqalarını təqlid edir	• Oturaq vəziyyətdə oyuncaqlara doğru dartınanda yıxılmır • Arxası və ya qarnı üstə uzanan vəziyyətdən oturaq vəziyyətə keçir • Əllərini və dizlərini növbə ilə qoyaraq iməkləyir 	• Çox vaxt ancaq bir əlindən istifadə edir • Kürəyi qövs şəklini alır • Oturan zaman əllərindən az istifadə edir • İməkləməkdə çətinlik çəkir • Hərəkət edən zaman bədəninin ancaq bir tərəfindən istifadə edir 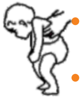 • Onurğasını düzləndirə bilmir • Ağırlığını ayaqlarına keçirə bilmir
12 aya qədər	• "Ana" və "ata" sözlərini dərk edərək tələffüz edir • Sadə göstərişləri yerinə yetirir, məsələn: "Bura gəl" • Qapaqsız fincandan mayeni içə bilir.	• Əlləri ilə yeyir • Əşyaları böyük dəlikli qutuya yığır • Xırda əşyaları götürmək üçün baş və şəhadət barmaqlarından istifadə edir	• Ayağa qalxmaq üçün dartınır və mebeldən tutaraq gəzir • Sərbəst durur və bir neçə addım atır 	• Ayaqları gərgin olduğu və barmaqları dik durduğu üçün ayağa qalxmaqda çətinlik çəkir • Ayağa qalxmaq üçün yalnız qollarından istifadə edir • Oturan zaman ağırlığını ancaq bir tərəfi üzərinə salır • Əlləri həddən artıq bükülmüş və ya gərgin açılmış vəziyyətdə olur • Oturan zaman əlləri ilə özünə dəstək verir
15 aya qədər	• 5-10 söz deyir • Az tanış olan sözləri təkrarlamağa çalışır • 50-yə qədər sözü başa düşür • Doğranmış halda yediyi qidaların müxtəlifliyi artır	• İki kubiki üst-üstə qoyur • Geyinib-soyundurulduqda özü də iştirak edir • Fincanı tutur və mayeni içir.	• Sərbəst gəzir və nadir hallarda yıxılır • Oyuncağı qaldırmaq üçün çömelir 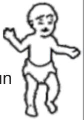	• Sərbəst yeriyə bilmir • Ayaq üstə duran zaman tarazlığını tam saxlaya bilmir, tez-tez yıxılır • Barmaqlarının ucunda yeriyir

Hörmətli valideyn!

- Müşahidələrinizi və narahatlıqlarınızı burada qeyd edin
- Cədvəli vaxtaşırı gözdən keçirin və uşağınızda müşahidə etdiyiniz əlamətlərlə uzlaşdırın
- Cədvəli və etdiyiniz qeydləri uşağınızın həkimi ilə müzakirə edin

Qeydlər:

İCTİMAİ SƏHİYYƏ VƏ İSLAHATLAR MƏRKƏZİ

Vərəqə "Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin 2014-2020-ci illər üzrə Strateji Planı"na əsasən, Səhiyyə Nazirliyi İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzi tərəfindən hazırlanaraq çap edilmişdir.